

Nova Strava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Važne odločitve

Zdi se, da prodira v političnih krogih mišljenje, da je novo ureditev države speljati do konca še pred volitvami v narodno skupščino. Pri tem ni zamolčati dejstva, da imajo ugovori proti končni ureditvi države pred volitvami tudi mnogo zdravih in vsega uvaževanja vrednih argumentov v sebi. Narod naj bi se pri volitvah v narodno skupščino odločil, kako hoče imeti državo urejeno. Za Hrvaško je jasno, kakšno ureditev države narod hoče in je tudi nesporno, kdo je oni politični faktor, ki lahko v imenu naroda govori. V drugih delih države to bistveno vprašanje ni razčiščeno, ker se narod ni še izrekel, komu daje svoj mandat in kako naj njegovi zastopniki izvedejo najvažnejše državno vprašanje, ki ga vsebuje problem bodoče državne ureditve. Slovenci, ki smo naseljeni na najsevernejšem delu države in ki smo s tem ne samo notranje, ampak tudi zunanje politično najbolj eksponirani, imamo vzrokov dovolj, da nove ureditve države ne smemo gledati samo z oči trenutne politične situacije, ali pa mogoče po željah strankarskih ambicij. Problemu moramo iti bolj do dna in upoštevati predvsem našo bitno težnjo, da smo navzlic najširši samoupravi (proti kateri se danes nihče več ne izreka), še vedno tako tesno povezani

z državno skupnostjo, da nam prav ta skupnost daje vse garancije, da v bodočnosti ne bo ogrožen naš narodni obstoj in naše kulturno, socialno in gospodarsko izživeljanje.

Vlada je že izdala osnutek novega volilnega zakona za narodno skupščino. Zatrjuje se, da bo vlada k osnutku volilnega zakona že te dni zavzela tudi svoje končno stališče. Novi volilni zakon predvideva splošno, enako in tajno glasovanje. Volilo se bo s kroglicami, kakor nekdanje pred avtoritativnimi režimi. Glasovalo se bo po okrožnih listah in po proporcionalnem sistemu, tako da bodo tudi najmanjše skupine lahko zastopane v narodni skupščini. Kandidatne liste bodo lahko postavile samo priznane stranke, kar je tudi prav, če hočemo preprečiti liste, ki bi bile v kvar mirnemu razvoju političnih dogodkov v državi.

Odrpito je le še vprašanje: kdaj se bodo vršile volitve v narodno skupščino. To vprašanje pa ni odvisno samo od notranje, ampak predvsem od zunanje politične situacije. Mišljenje je, da naj se volitve še pred spomladjo izvrše, da bomo imeli narodno skupščino v času, ko se obetajo morebitne težje zunanje politične situacije, da bo imela državna politika najjačjo zaslombo v predstavnosti naroda, kar je narodna skupščina.

Borba za zavarovanje

Zahteva vseh trgovskih pomočnikov v državi je, da se zavarujejo kot nameščenci pri Pokojninskih zavodih za nameščence. V letošnjem finančnem zakonu ima minister za socialno politiko in narodno zdravje tudi tozadevno pooblastilo, da lahko zavarovanje za trgovske pomočnike izvede. Svet Pokojninskih zavodov se je ponovno posvetoval, kako se naj pokojninsko zavarovanje trgovskih pomočnikov izvede. Ljubljanski Pokojninski zavod je zastopal stališče, da se naj zavarovanje trgovskih pomočnikov izvede v celnem obsegu in brez izjeme za vse, ki imajo kvalifikacijo za trgovskega pomočnika in za katere veljajo posebna določila obrtnega zakona. Posebno beograjski Pokojninski zavod je pa zagovarjal stališče, da z ozirom na nizke zaslužke trgovskih pomočnikov in na gospodarski položaj delodajalcev ne bi kazalo prevzeti trgovske pomočnike v ameščensko pokojninsko zavarovanje. Nizki zaslužki trgovskih pomočnikov bi tudi povzročili, da bi se povprečna zavarovalna premija pri Pokojninskih zavodih opasno znižala in s tem ogro-

žala zavarovanje ostalih nameščencev. Na predlog beograjskega Pokojninskega zavoda je bil na to na konferenci Pokojnin. zavodov v Zagrebu sprejet predlog, da se izdela osnutek uredbe, po kateri bi se trgovski pomočniki sicer zavarovali pri Pokojninskih zavodih, vendar bi se pa zavarovanje trgovskih pomočnikov vodilo ločeno od ostalega zavarovanja. Ko bo izdelan osnutek uredbe, se bodo Pokojninski zavodi še enkrat posvetovali, ali je predlog beograjskega Pokojninskega zavoda, da se ločeno vodi zavarovanje trgovskih pomočnikov sprejemljiv, ali ne. Mislimo, da je v interesu trgovskih pomočnikov, da vztrajajo na popolnem zlitju svojega pokojninskega zavarovanja z ostalim zavarovanjem nameščencev brez posebnih oddelkov in računov. Beograjski predlog za trgovske pomočnike ni ugoden. Če so tudi trgovski pomočniki slabše plačani, zato še ne bodo ogrožali ameščenskega pokojninskega zavarovanja, ki je poleg tega tudi s stališča socialne solidarnosti, dolžno prevzeti tudi slabše zavarovalne rizike.

Komunizem

Komunizem dandanes istovetimo z boljševizmom, to se pravi s socialnim, gospodarskim, kulturnim in političnim sistemom, ki vlada v Sovjetski Rusiji. Ta sistem je dosledna izvedba naukov velikega socialističnega teoretika Karla Marxa, ki je skoraj pred 100 leti utrdil glavna načela komunističnega nauka v svojem komunističnem manifestu. Z rusko revolucijo leta 1917. so se prvič državni in to v slovanski državi odločili, da realizirajo v praktičnem življenju načela, izražena v tem manifestu. Ker so v Rusiji prišli na oblast najbolj ekstremni elementi, se je pod to oblastjo moral uresničiti tudi najbolj levičarski nauk o novi ureditvi človeške družbe. Komunizem ali boljševizem sloni na načelu materializma in iz tega načela izvaja vse druge smernice in navodila za ureditev gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja. Komunizem ne priznava duhovnega življenja, ne priznava narodnosti, ne priznava vere, ne priznava družine. Zanj je gmošta vse in vse ravnanje in nehanje na tem svetu se mora ravnati po zahtevah grobega gmošnega življenja. Komunizem je do skrajnosti internacionalen, do skrajnosti brezverski, do skrajnosti nasilen, ker priznava pravico do oblasti samo enemu razredu. Zato je boljševiški sistem vladanja naslonjen na diktaturo brez demokratičnih pravic ljudstva. Boljševizem ne priznava zasebne lastnine, hoče imeti vsa produkcijska sredstva pod državljeno, on ne ceni človeka kot individualnost, temveč samo kot število v veliki množici. Boljševizem je sicer razlabil veleposestnike, razlabil pa je tudi malega in srednjega kmeta ter je zemljo izročil v obdelavo skupnosti kmečkih ljudi, ki le v skromnem obsegu razpolagajo s pridelki na zemlji, katero obdelujejo.

Boljševizem v kulturno Evropo ni mogel prodreti, kljub velikim naporom boljševikov. Civilizirana človeška družba komunistični nauk odklanja. Tu pa tam so se pojavili poskusi uveljaviti boljševiški sistem družabnega življenja v posameznih državah, toda vsi ti poskusi so propadli. Zdelo se je, da se je boljševizem umaknil nazaj v Rusijo in da je opustil načrte, da osvoji ves kulturni svet. Sedanja svetovna vojna je v evropske zapletljave pritegnila tudi Sovjetsko Rusijo in njene boljševiške politike. Sovjeti krepko posegajo v razvoj dogodkov na evropski celini. S tem je boljševizem ali komunizem zopet postal aktualen in tudi ponovno nevaren za evropsko civilizacijo. Ta nevarnost je danes bolj neposredna kakor kdajkoli prej. Da je nevarnost dejansko velika in da se te nevarnosti veliki narodi tudi resno zavedajo, je dokaz zadržanje Italije, ki na celi črti oklanja poseg boljševiške politike v evropske odnose in zadržanje Francije in Anglije, ki v svojih izjavah poudarjata napore, ki so potrebni, da to nevarnost odvrnejo od evropske kulture. Pojavljajo se celo glasovi o zblizjevanju med vojskujočimi se državami v svrhu zajezitve navala boljševizma. Načrti moskovskih politikov niso sicer jasni in znani, toda po pojačani agitaciji in delovanju v posameznih državah sodeč, so ti načrti gotovo dalekosežni in najbrže v skladu s staro težnjo boljševikov, da potegnejo v revolucijo ves kulturni svet.

Mi smo ponovno jasno izrazili svoje mnenje in svoje poglede na boljševiške nauke in težnje. Naše stališče nasproti komunizmu je na celi črti odklonilno, ker vemo, da ti nauki ne morejo prinesiti socialnega in kulturnega napredka v človeški družbi, najmanj pa v malih narodih. Kulturna družba pričinja intenzivneje zbirati sredstva v borbi proti komunizmu. Tudi med Slovenci je treba ugotoviti, da je zbiranje takih sil potrebno, kajti podtalno ali celo vidno delovanje komunistov opazamo vsak dan v raznih smereh. Zdi se nam napačno, ako bi boljševiško nevarnost politično eksploatirali v strankarske koristi. Boljševiška nevarnost je nevarnost za vso človeško civilizacijo in kulturo in ne za posamezne krščanske ideologije ali posamezne politične skupine, zato mora biti tudi odpor vsenaroden in nepolitičen. Zgrešeno je, ako podtikamo boljševiške tendence tam, kjer so take tendence v celoti izključene. Boljševizem ima rodovitno polje tam, kjer razsaja nasilje, socialna krivica, zatiranje svobode, kjer divja korupcija, kjer je tlačeno človeško dostojanstvo. Te dni smo v brošurici, ki je izšla kot priloga nekemu slovenskemu dnevniku, čitali naslednje značilne besede: «Bog sam je torej določil in uredil poglobitve odnose med državljani in državo, zato je brez dvoma le nezakonita in samolastna prisvojitve, ki jo postavljajo komunisti na mesto božjega zakona resnice in pravice, strankarske politične sklepe in ukrepe, polne sovraštva in človeške samovolje.» Napisane so tudi te-le besede: «Ne socializem, ne komunizem se ne bi tako širili, ako bi ne bili tisti, ki vladajo narodom, prezirali naukov in materinskih opominov cerkve.»

Kdo povzroča komunistične pojave pri nas, kdo ustvarja temelje za razvoj in razmah komunizma, ako se ta v naši deželi dejansko pojavlja? Vrniti se moramo na zgoraj citirane besede, da je nezakonito in krivično, ako v svetu vladajo strankarski politični sklepi in ukrepi polni sovraštva in človeške samovolje. To pomeni, najmočnejše obrambno sredstvo proti komunizmu je ljubezen med ljudmi, spoštovanje svobode in človekovega dostojanstva. Delavci so komunističnim nevarnostim najbolj izpostavljeni, zato so najbolj upravičeni, da zahtevajo zase svobodo in uvaževanje svojih naravnih in božjih pravic. —ec.

Draginja in zvišanje plač

Delavska zbornica vodi v svojem študijskem in statističnem oddelku točne evidence o spreminjanju cen in nivoju cen ter je ugotovila, da so se začele cene živilom polagoma dvigati že tekom julija 1939, v zadnjem času, zlasti po 1. novembru 1939, pa so tako občutno porasle, da je postala prilagoditev delavskih in nameščenskih plač spremenjenemu nivoju cen nujno potrebna.

Življenjske razmere delavstva in nameščencev pri nas so take, da se bodo morali zaslužki delavcev in nameščencev ne samo vsakokratnemu porastu draginje ustrezajoče zvišati, marveč bodo potrebni nujni ukrepi, da se vi-

šina plač prilagodi dejanskim življenjskim potrebam.

Kako živi družina delavca ali nameščenca

Delavska zbornica izračunava vzdrževalne stroške za dva tipa delavskih in nameščenskih družin. Prvi tip predstavlja rodbino z din 875.— mesečnega (ali din 350 pri deset- odnosno din 435 pri osemurnem delu) zaslužka; drugi tip pa predstavlja rodbino z din 2100.— mesečnega zaslužka.

Do septembra letošnjega leta so se trošili dohodki zgornjih rodbin nekako takole:

Rodbina z dohodki:	
din 875.—	din 2.100.—
„ 558.—	„ 1.023.—
„ 52.50	„ 168.—
„ 17.50	„ 42.—
„ 131.25	„ 316.—
„ 70.—	„ 210.—
„ 26.25	„ 73.50
„ 18.75	„ 268.50
din 875.—	din 2.100.—

je izdala za živila mesečno
kurivo
razsvetljavo
stanovanje
obleko
obutev
ostalo

V odstotkih daje to naslednjo sliko:

za živila	64	48.7
kurivo	6	8
razsvetljavo	2	2
stanovanje	15	15
obleko	8	10
obutev	5	5.5
ostalo	2	12.8

Ako bi postavko za živila analizirali, bi se še bolj videlo, kakšna skrajna štednja in ekonomija sta potrebni, da se more povprečno rodbino s 600.— din z živili oskrbovati, ne da bi morala gladovati.

Tu je dosežena skrajna spodnja meja, ki je fiziološko še mogoča. Zneski, ki so na razpolago za druge vrste potrebščin, so bili že pred porastom draginje tako nizki, da so krili komaj najnujnejše, za kulturne potrebe pa pri velikem številu delavcev in nameščencev ni ostalo ničesar. Vsaka diskusija, da bi se moglo del gornjih odstotkov reducirati v prilog živilom, je iz tega razloga popolnoma odveč.

Zaslužki delavcev in nameščencev

Delavska zbornica je najskrbneje zbrala statistično gradivo o zasluškah delavcev in nameščencev na območju dravske banovine in so ugotovitve naslednje:

A. Pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev je bilo zavarovanih 98.857 oseb. Od teh jih je zasluškilo na mesec od 200 do 350 din 22.3 %, od 420 do 850 din jih je zasluškilo na mesec 46.5 %, od 1000 do 1200 din jih je zasluškilo 31.2 %.

B. Pri Bratovskih skladnicah je bilo zavarovanih 14.149 oseb. Od teh jih ima kategorijski zaslušek od 16 din do 25 din na dan 31.6 % in kategorijski zaslušek od 30 din do 50 din in več na dan 68.4 %.

C. Pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu je zavarovanih 10.089 nameščencev. Od teh jih je zasluškilo od 200 din do 350 din na mesec 16 %, od 420 din do 850 din na mesec 21 % in od 1000 din do 1200 in več dinarjev na mesec 63 %.

Nameščenski odsek Delavske zbornice je še posebej proučil, kakšne plače imajo zasebni nameščenci in trgovski pomočniki in je na podlagi najbolj skrbno zbranega materiala prišel do naslednjih ugotovitev:

Od 2586 trgovskih pomočnikov ima manj ko 500 din mesečne plače 30.5 %, manj ko 720 din mesečne plače 24.2 %, manj ko 1000 din mesečne plače 22.9 %, manj ko 1435 din mesečne plače 14.6 %

in več ko 1435 din mesečne plače 7.8 %.

Od 9671 ostalih nameščencev ima manj ko 500 din mesečne plače 3.43 %, manj ko 720 din mesečne plače 4 %, manj ko 1000 din mesečne plače 13.32 %, manj ko 1435 din mesečne plače 14.67 % in več ko 1435 din mesečne plače 64.58 %.

Vsi ti podatki glasno govorijo, da se je veliko število delavskih družin že v normalnih časih moralo omejiti le na najnujnejše, da so bile gotovo večkrat lačne, kakor pa site in da je v teh družinah že ob prvem naraščanju draginje nastala beda, danes pa vlada glad.

Statistike govore, da nad 60 % vseh delavcev in nameščencev zasluži mesečno manj ko din 850.— in pri tem še ni upoštevano dejstvo, da je na tisoče delavskih družin, katerih hranilci so zaposleni le sezonsko. Nasproti tem stoje sicer one družine, kjer zaslužita po dva člana, vendar ni pretirana trditve, da se plus izenači na račun brezposelnosti izven sezone, uvažanja brezplačnih dopustov pri reduciranju obratovanja, odnosno skrajšanega delovnega časa.

Te nizke številke je treba imeti pred očmi, da se more prav presoditi, kaj pomeni za večino delavskih rodbin, če se podraže najpotrebnejša živila v povprečju za 15 %, številka, ki smo jo v Ljubljani s 1. decembrom dosegli.

Naraščanje draginje nasproti 1. septembru

Po indeksnem računu Delavske zbornice so naraščali izdatki za živila nasproti 1. septembru, kakor sledi:

	standard 875.— din	standard 2.100.— din
1. septembra	100	100
1. oktobra	103.3	101.1
1. novembra	110	108
1. decembra	116.4	114.6

Pri računu za 1. december je vpošteva še podražitev mleka na 250 din. Proces dviganja cen gre vsak dan nezadržno kvišku. Mi smo računali za sedaj s cenami moke v ljubljanski veletrgovini in računajoč s tem, da se prodaja moka v nekaterih večjih trgovinah in zadržah tudi na drobno še po 3.75 din, še s povprečno ceno 3.90 dinarjev.

Dviganje cen je zajelo tudi oblačilne potrebščine (manufakturo in obutev).

Takoj s pričekom vojne se je podražila italijanska bombažna preja za 20 %. Sedaj zahtevajo italijanske pre-

dilnice, izkoriščajoč svoj monopolni položaj in vsekakor pod pritiskom tudi v Italiji naraščajoče draginje, da se povišajo cene preji za izvoz za novih 40 %. Ker je v manufakturni trgovini mnogo starih zalog, se podrajuje blago zelo neenakomerno. Med tem ko nekateri trgovci še niso povišali svojih cen, so jih povišali drugi za 10, 20 do 50 %. Pri tem je važno, da so se povišale baš cene najcennejšega blaga in

Mesec	(Leto 1929. je 100)
julij	70.3
avgust	72.5
september	73.5
oktober	76.3
1. november	78
15. november	80.1
1. december	83.3

V času od julija do 1. decembra 1939 znaša porast cen živil 17.5 %.

Tudi indeks Narodne banke zaznava porast živil. Žal izhaja ta indeks s trimesečno zamudo in ne razpolaga še s podobnimi podatki. Splošni indeks cen na debelo se je gibal takole:

julij	77.6
avgust	76.8
september	76.6
oktober	80.1

Te številke sicer ne morejo biti pravo merilo za porast draginje, ker so v tem indeksu najrazličnejši proizvodi, ki jih delavska družina ne rabi, vendar je tudi v tem primeru porast draginje oktobra nasproti septembru za 4.5 %, nasprotno pa je porast novembra nasproti oktobru še večji.

Kaj želimo?

Iz vseh ugotovitev sledi:

1. da zaslužki večine delavstva in velikega dela nameščencev, zlasti pa trgovskih pomočnikov, že pred podražitvijo niso v zadostni meri krili potrebe družine;

2. da je porast draginje še bolj onemogočil redno in zadostno preživljanje družin ter je v interesu reda in miru, kakor tudi gospodarstva samega, da se nujno odstranijo vsi razlogi, ki bi mogli povzročiti v današnjem težkem položaju medsebojna trenja, ker bi mogla imeti ta nedogledne posledice.

Posamezne industrije in trgovski obrati so deloma iz lastne iniciative, deloma na posredovanje strokovnih organizacij zvišale zaslužke za din 0.25, in din 0.50 na uro, ponekod v procentih za 5 % do največ 20 %, vendar je bil teh zvišanj deležen le mal procent delavcev in nameščencev. Nastane vprašanje: Kaj naj se zgodi z ostalimi, kaj naj se podvzame, če bo draginja še naraščala?

Medtem ko bi morda imele bolj plačane delavske kategorije le še kako možnost, da svoj življenjski standard poslabšajo, a vendar še ne gladujejo, te možnosti pri širokih slojih nekvalificiranih delavcev in nižje plačanih zasebnih, zlasti trgovskih nameščencev ni. Tu morajo nastopiti takoj silno težke posledice. Dolžnost vseh je, da računamo s tem, čim bolj resni so časi, ki jih preživljamo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se povišali vsi dosedanja zaslužki povprečno za 15 %, oni zaslužki pa, ki so bili že pred nastopom draginje nezadostni, še za primerno večji procent. Poleg tega se bo moralo vprico naraščajoče tendence cen paziti, da se pri prilagojevanju mest ne bo zaostajalo za dviganjem cen.

Pri tej priliki moramo podčrtati, da so sedanje minimalne mezde nezadostne, ter dviga delavstvo in nameščenci svoj glas, da se:

1) zvišajo sedaj veljavne minimalne mezde na najvišjo po uredbi možno višino;

2) določi nova osnovna mezda za vso državo;

3) predpiše minimalne mezde tudi za nameščence, trg. pomočnike in kvalificirano delavstvo.

v prodajalnah, ki delavstvu omogočajo, da se oblači čisto z zneski, kakor smo jih zgoraj ilustrirali in ki se zdijo nemogoči. Za sedanje stanje lahko mirno trdimo, da so se podražile potrebščine za obleko in obutev v povprečju vsaj tako kakor živila, v posrednih primerih pa neprimerno bolj.

Indeks mestnega statističnega urada izkazuje za živila v letu 1939. naslednje gibanje:

Zvišanje ali padec draginje v %
+ 3.2
+ 1.3
+ 3.8
+ 2.5
+ 2.7
+ 4

Predlogi za zboljšanje ne- vzdržnega stanja

I.

Občuten porast draginje, ki je imel za posledico nevdružno poslabšanje življenjskih pogojev delavcev in nameščencev zamore imeti nedogledne posledice, ako se z odločnimi ukrepi draginja ne ublaži in vzpostavi normalno stanje vsaj pri glavnih življenjskih potrebščinah ter poleg tega omogoči aktivno soodločanje delojemalcev v vseh odborih in ustanovah protidraginjskega značaja. V dosego tega cilja naj se:

1) cene najvažnejšim živilom maksimirajo in uradno določajo, z intervencijsko politiko pa poskrbi, da bodo ta živila po maksimirani ceni v zadostnih količinah na razpolago;

2) direkcija za prehrano in «Prizad» naj nastopata na tržiščih kot kupec le, v kolikor dopušča to tržna situacija. Kadar špekulacija cene nedopustno dviga, naj nastopata kot prodajalca;

3) ne samo v mestih ter krajih kjer je sedež sreskega načelstva, marveč tudi pri vseh občinah z razvito industrijo ali obrtjo naj se ustanove odbori za pobijanje draginje, v katere naj se imenuje predstavnik konsumentov na predlog Delavske zbornice;

4) pri kr. banski upravi naj se ustanovi «Banovinski odbor za pobijanje draginje», ki naj bo posvetovalen organ banske uprave za iniciativno delo na tem polju, ki se mora vršiti po enotnih smernicah.

II.

Na podlagi ugotovitev, da je indeks cen živil porasel za 14.6 % do 17.5 %, naj delodajalske organizacije pozovejo vse svoje člane, da z veljavnostjo od 1. decembra 1939 za vse svoje delavce in nameščence za čas izrednih draginjskih razmer uvedejo posebne draginjske doklade in sicer:

1) za mesec december v višini 20 % bruto izplačanih zneskov za zaslužke do din 1000.—, 15 % za zaslužke do din 2000.— in 10 % za zaslužke nad din 2000.— V to doklado se vštejejo vsi tekom novembra odobreni poviški plač na račun draginje;

2) ako bi se draginja tekom decembra odnosno tekom naslednjih mesecev glasom indeksa sub I/4 spremenila navzgor ali navzdol za 2 ali več odstotkov se temu odgovarjajoče v prihodnjem mesecu zviša ali zniža draginjska doklada, vendar plače z doklado vred v nobenem primeru ne smejo pasti pod nivo plač z dne 1. novembra 1939.

III.

Gospoda bana dravske banovine naprošamo:

1) da na podlagi čl. 2 tč. 1 in čl. 3. uredbe o določanju minimalnih mezd zviša sedaj v dravski banovini minimalne mezde za 20 % t. j. povprečno za din 0.50 na uro;

2) da se posluži odredb čl. 2. tč. 2 iste uredbe in predpiše minimalne mezde za:

a) zasebne nameščence in trgovske pomočnike,

b) one skupine kvalificiranega delavstva, za katero bi to zahtevale zainteresirane delojemalske odnosno delodajalske organizacije;

TEKOM TEDNA

Petdesetletnica

Novembra letos je minulo 50 let, ko je v naših krajih stopil v veljavo zakon o obveznem zavarovanju delavcev za slučaj nezgod pri delu. Tekom petih desetletij je ta zakon ustvaril ne samo za delovno ljudstvo, temveč tudi za narod in državo izredno velike koristi. Na tisoče in tisoče rentnikov, vdov in sirot na osnovi zakona dobiva vsaj skromno preskrbo. Na ta način je najdostojnejše počaščeno veličanstvo ročnega in umskega dela, počaščene so žrtve, ki so padle v boju za gospodarski napredek naroda. Zreli narodi take jubileje primerno proslavijo. Tako je nezgodna zavarovalnica v Pragi ustanovila v počastitev tega praznika posebno nezgodno bolnišnico, v kateri naj ponesrečenci dobivajo najskrbnejšo in najbolj strokovno zdravniško pomoč. Taka bolnišnica bi bila tudi pri nas nujno potrebna. Zavarovalnica se je s posebnimi dokladi spomnila tudi svojih najstarejših rentnikov, vdov in sirot. Z eno besedo: zavarovalnica je darovala za socialne potrebe svojih zavarovancev več milijonov kron.

= Volitve v delavske ustanove. Vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić je priobčil v beogradskem tedniku «Napred» članek, v katerem zastopa mišljenje, da se morajo v socialno-politične ustanove v najkrajšem času razpisati volitve. Dr. Ilić, ki je bil eden od strokovnjakov, ki so sodelovali pri formulaciji hrvatskega sporazuma, piše med drugim:

«Ne vidimo nobenega razloga zato, da bi se oviralo delavstvo pri volitvi predstavnikov v njegove socialnopolitične ustanove. Sedanje stanje v naših socialno-političnih ustanovah predstavlja pravo nasprotje njihovega poslanstva. V delavskih ustanovah morajo imeti prvo in odločilno besedo svobodno izvoljeni delavski predstavniki, ki res poznajo v vsakem pogledu vsa pereča vprašanja našega delavstva. Razpis svobodnih volitev v delavske socialno-politične ustanove ni samo v interesu delavskih slojev, temveč tudi v interesu države, ki v današnjih težkih in usodnih časih potrebuje sodelovanja delavskih slojev bolj kakor kdaj doslej.»

= Ženstvo in volilna pravica. Ženske organizacije v Beogradu so že imele javno zborovanje, na katerem so zahtevale, da dobe z novim volilnim zakonom za narodno skupščino volilno pravico. Tudi slovenske žene se pripravljajo na politično manifestacijo in sklicujejo za nedeljo, dne 10. t. m. shod v Mariboru.

= Nova politična organizacija. V Mariboru je bil ustanovljen prvi odbor Samostojne demokratične stranke. Na ustanovnem obnem zboru krajeve organizacije SDS se je poudarjalo, da ima nova politična grupacija namen «koncentrirati napredne sile». Po me-

3) da predloži ministru soc. politike z ozirom na znatno spremembo gospodarskih razmer predpis nove osnovne mezd na podlagi čl. 1. tč. 3 uredbe o določanju minimalnih mezd in sicer na din 3.— na uro.

IV.

Kraljevsko vlado se naproša, da upošteva izredno težak položaj aktivnih in upokojenih državnih, banovinskih in javnih nameščenec, kakor tudi delavcev državnih podjetij, ki jih je draginja prav občutno prizadela in odobri odgovarjajoče zvišanje njihovih prejemkov in pokojnin.

stih naj bi napredne Slovence v svojih vrstah združila SDS, na deželi naj bi pa ostal prost teren za politično organizacijo, ki simpatizira z pokretom dr. Mačka na Hrvaškem. Obe politični skupini bi se pri volitvah skupno podpirale. Kar ni SDS, ali v taboru dr. Mačka naj bi pa likvidiralo svoje politično življenje. Že na prvi pogled je za vsakogar jasno, da je nov politični koncept z ustanavljanjem nove stranke med Slovenci zgrešen. O koncentraciji ne more biti govora. Prinaša se le še večji razdor. Tudi je jasno, da napredna stranka med Slovenci ne more živeti, če se omejuje le na mesta, kot to hoče nova SDS. V «Slovencu» je bila sprejeta ustanovitev nove SDS z veliko pozornostjo in z neprikritim zadovoljstvom, kar lahko gospodom v Mariboru zadostuje, da so prepričani, da so na pravi poti...

= Varnostni ukrepi. Splitski «Narodni list» piše, da je bilo za časa bivanja hrvatskega bana v Dalmaciji v Splitu aretiranih 42 frankovcev, v Imotskem pa 11 frankovcev. V Zagrebu je bilo aretiranih več ljudi, ki so bili osumljeni, da so podtaknili v zagrebških telefonskih govorilnicah razstrelilne snovi, ki so eksplodirale in povzročile škodo na šipah in telefonskih aparatih. Rektor beogradske univerze je sporočil, da je univerza zaprta od 30. novembra do 5. decembra in da se prepovedujejo na univerzi vse prireditve do 1. januarja 19340.

= Odločen ukrep. Rudarji premo-govnika Monte Promina niso bili zadovoljni z tehničnim ravnanjem in so zahtevali, da ga upravni odbor rudarskega podjetja odstavi. Upravni svet zahtevi ni ustregel. Rudarji so se pritožili na bansko upravo v Zagrebu. Zahtevi rudarjev je banska uprava ugodila in imenovala na podlagi rudarskega zakona čl. 222 in 224 začasnega ravnatelja ing. Petra Kisića, rudarskega svetnika iz Zagreba. Banska uprava je svoj odlok utemeljila s tem, da bi nastal za celo vrsto naših ladij obalske plovitve, katere oskrbuje premo-govnik Monte Promina, velika škoda, če bi nastala stavka s katero so grozili rudarji, če se obratni ravnatelj ne umakne.

= Nedeljski popust na železnicah se bo po odločbi zagrebške železniške direkcije raztezal v božičnih praznikih od 23. do 28. decembra. Upamo, da bo nedeljski popust za božične praznike veljal tudi za druge banovioe.

= Rudarska produkcija. Stalno se večja produkcija premoga v državi. V oktobru se je nakopalo 568 tisoč ton premoga, to je za 3,7% več kot isti mesec lanskega leta in celo za 22% več kot predlansko leto. Tudi zaposlenost v slovenskih rudnikih se je zadnji čas popravila.

= Pobijanje draginje. Delavska zbornica je z ozirom na uredbo o pobijanju draginje predlagala ministru za socialno politiko in narodno zdravje, da naj se uredba o pobijanju draginje spremeni, oziroma dopolni tako, da spadajo pod določila uredbe tudi kmetijski pridelki in prodaja zdravil v lekarnah, da so Delavske zbornice člani odborov za pobijanje draginje, da se sme v slučaju potrebe za vse nujno potrebne življenjske potrebščine maksimirati cene in da je nujno potrebno s posebno nredbo predvideti tudi avtomatično prilagoditev mezd porastu draginje. V vsaki banovini naj bi se ustanovil poseben odbor, ki bi vodil točno statistiko o gibanju cen in bi imel ban pravico na podlagi ugotovitev tega odbora (v katerem bi bili zastopani producenti in konsumenti) s posebno nredbo določiti zvišanje draginje odgovarjajoči odstotek zvišanja ne dosegle več spoznamno določenega eksistenčnega

Anketa na banovini

Preresni so časi, prevelika je beda med delavstvom, da bi se lahko odlašalo z rešitvijo vprašanj, ki so v vseh pogledih neodložljiva. Skratka: po besedah čakamo dejanj!

Na pobudo strokovnih organizacij in Delavske zbornice je g. ban sklical anketo, na kateri se je razpravljalo, kako bi se naj izboljšal položaj delavcev in nameščenec z ozirom na draginjo, ki zadnje tedne skokoma narašča.

Anketa se je vršila dne 5. decembra v prostorih kr. banske uprave v Ljubljani. Anketo je predsedoval načelnik g. Kosi. Ankete so se udeležili zastopniki Delavske zbornice, zastopniki delodajalcev in zastopniki delavskih in nameščenskih strokovnih organizacij. Po svojem zastopniku tov. Ambrožiču je bila zastopana na anketi tudi Narodnostrokovna zveza, ki se prav tako kakor druge delavske strokovne organizacije prizadeva, da se takoj in brez vsakega odlašanja zboljša obupni položaj delavstva.

Na anketi je predložil referent Delavske zbornice g. Jurij Stanko referat o potrebi prilagoditve zaslužkov naraščajoči draginji. Referat priobčujemo na drugi strani. Po referatu zastopnika Delavske zbornice se je razvila živahna debata, v katero so posegli vsi udeleženci ankete. Naposled je bil spoznamno sprejet komunike, ki ugotavlja uspeh ankete. Komunike se glasi:

Anketa je soglasna, da naj oblast in ostala pristojna mesta, zlasti Direkcija za prehrano in Priv. izvozna družba pokrenejo čim učinkovitejšo ukrepe, da se zajezi sedanjí draginjski val, pri čemer zlasti ugotavlja, da se je najobčutnejše podražilo baš ono blago, katerega imamo v naši državi v izobilju.

Anketa smatra, da naj se ne samo v mestih ter v krajih, kjer je sedež okrajnega glavarstva, marveč tudi pri vseh občinah z razvito industrijjo ali obrtjo ustanove odbori za pobijanje draginje v smislu obstoječe uredbe. Prav tako naj se ustanovi banovinski odbor za pobijanje draginje, ki naj ne bo le posvetovalni organ banske uprave, temveč naj razvije čim iniciativnejše delovanje na tem polju.

Predstavniki potrošnikov v te odbore naj se imenujejo iz delavskih oziroma nameščenskih vrst.

Zbornica za TOI bo priporočila vsem svojim pripadnikom, da v okviru stvarnih možnosti in upoštevajoč produktivne razmere v posameznih podjetjih, prilagodijo zaslužke svojim nameščencem in delavcem draginjskim razmeram, kolikor tega doslej niso storili.

Anketa je obenem razpravljala o povišanju minimalnih mezd ter je osvojila soglasno mnenje, da naj se sedaj veljavna minimalna mzda poviša za 0,50 din, primerno upoštevajoč sedanje izjeme iz čl. 3 veljavne odredbe.

Anketa tudi soglašala z mnenjem, da naj se osnovno minimalna minimuma. Za plače preko eksistenčnega minimuma to zvišanje ne bi bilo obvezno.

zda z veljavnostjo za vso državo določi na 3 din.

Anketa se je tudi sporazumela v tem, da naj se po zaslišanju pristojnih organizacij določijo minimalne mezde tudi za zasebne nameščenec in trgovske pomočnike.

Naposled je anketa naslovila soglasni apel na kraljevsko vlado, da blagovoli upoštevati izredno težak položaj aktivnih in upokojenih državnih, banovinskih in javnih nameščenec, kakor tudi delavcev državnih podjetij, ki jih je draginja prav občutno prizadela in odobri odgovarjajoče zvišanje njihovih prejemkov in pokojnin.

Nismo pričakovali, da bo že prvi sestanek delodajalcev in delavcev v teh izrednih razmerah v teku treh ur rešil vsa vprašanja, ki so v zvezi z zaslužki in draginjo. Mislili smo le, da bo anketa prinesla le nekaj več pozitivnih in konkretnih zaključkov. Zato strokovne organizacije s svojimi zahtevami po izboljšanju delavskega položaja ne bodo smele niti trenutek prenehati. Nasprotno, še bolj bodo morale poživiti akcijo, da se temeljito izboljša mizerni standard delavstva.

Z zadovoljstvom pa lahko ugotovimo, da so delodajalci brez ugovorov priznali, da mezde ne ustrezajo več današnjim razmeram in da celo sami pozivajo svoje člane, da zvišajo mezde delavstvu. Koliko bo ta poziv delodajalcev za legal, bomo videli prihodnje dni. Preveč si od samega poziva ne obetamo. Nujno bo potrebno, da se prisilno uvedejo draginjske doklade in mezde. Izdati bi se morala ministrska uredba, po kateri bi bili bani upravičeni v svojem območju draginji ustrezajoče regulirati mezde. Apeli sami so sicer lepi po besedah, a so po učinku malo vredni. Zato je treba zakonitih predpisov, ki poznajo tudi stroge sankcije, če se zakon ne izvrši.

Pozitiven uspeh ankete je, da so delodajalci že v naprej pristali na to, da lahko g. ban izda naredbo, s katero poviša minimalno mzdo za 0,50 din in da se tudi osnovna minimalna mzda zviša na 3 din. Upamo, da bodo tozadevne uredbe v najkrajšem času objavljene. Pričakujemo, da bo g. ban izdal tudi takoj uredbo o minimalnih zaslužkih za trgovske pomočnike in zasebne nameščenec.

Z anketo, ki se je vršila na banovini, je bil storjen prvi korak k rešitvi vprašanj, ki so v zvezi z draginjo in zaslužki. Temu koraku morajo slediti akcije strokovnih organizacij na terenu, da se kar najbolj odločno poudarijo zahteve delavstva in morajo temu prvemu koraku slediti tudi ukrepi pristojnih oblasti. Samo pri ugotovitvi, da se je vršila anketa in da se je sprejel komunike, ne sme ostati. Preresni so časi, prevelika je beda med delavstvom, da bi se lahko odlašalo z rešitvijo vprašanj, ki so v vseh pogledih neodložljiva. Skratka: po besedah čakamo dejanj!

Mezdna gibanja

Rudarska stroka

Mezdno gibanje rudarskega delavstva v Pečovniku se je dne 30. novembra 1939 zaključilo z uspehom. Po dolgotrajnih pripravah in po dveh razgovorih je vendar naposled prišlo do zaključka in so se delavstvu rudnika Pečovnik pri Celju zvišale mezde povprečno za 12 %. To mezdno gibanje se je pričelo že meseca julija in bi se moralo že davno zaključiti, če bi ne bilo vseh mogočih zaprek, ki so to mezdno gibanje ovirale. Naposled pa se je vendar zaključilo in je delavstvo lahko zadovoljno z doseženim uspehom. Saj so se nekaterim dnevne mezde zvišale kar za din 5.—. Borba je bila nenačakana, kajti delavstvo je nezavedno in se je zastopnikom delavstva od strani delodajalca celo očitalo, da je to gibanje organizacij, ne pa delavstva. Prav iz tega vidika je uspeh prav za prav sijajen, če pomislimo, da je delavstvo res zelo nezavedno in strahopetno, da ne upa javno izpovedati in izraziti svojih želj. Upamo pa, da se bo to spremenilo in da bo prihodnjič to delavstvo znalo ceniti delo organizacij, v katere morajo vsi, ki do sedaj še niso organizirani.

Iz zapisnika, ki je bil podpisan na zaključku uspele razprave, posnemamo: Nove temeljne mezde tega delavstva so naslednje:

1. profesionisti: a) pri vstopu na delo do dveh let službe din 36,50
- b) po dveh letih službi 39.—
2. kopači 39.—
3. učni kopači 35.—
4. vozači 35.—
5. zunanji delavci 32.—
6. ženske 27.—
7. mladoletni delavci 25.—

Na novo sprejeti vozači, ki bodo sprejeti po podpisu tega zapisnika, bodo dobivali temeljno mezdo din 31.—.

Čl. 4., zadnji odstavek kolektivne pogodbe se glasi: «Učni kopači in vozači se uvrstijo po *triletni* (prej petletni) nepretrgani službeni dobi pri podjetju v kategorijo kopačev, oziroma učnih kopačev po vrstnem redu starosti in sposobnosti, če se mesto višje kategorije izprazni.»

Čl. 5. se glasi takole: «Naddnevni zmožni delavci se uvrstijo najkasneje po petletni (prej osemletni) službi pri družbi v kategorijo učnih kopačev.»

Čl. 8. je bil dodan nov odstavek, ki se glasi: «Določena pogodnina se vpisuje na delovnem mestu v pogodninsko knjigo, ki se vodi povsod. V to knjigo se vpisujejo tudi druga postranska izvršena dela in čas, potreben za njihovo izvršitev. Ta dela se odškodujejo posebej po akordni tarifi za dotična dela. Na zahtevo delavca se mora delovnišču vsak čas pregledati in storjeno delo vpisati.»

Čl. 14. kolektivne pogodbe se doda: «Izreklamiran primanjkljaj zaslužka se takoj izplača.»

Čl. 18. kolektivne pogodbe se je spremenil takole: «Poročeni delavci dobijo četrtletno 700 kg, samski 350 kg deputatnega premoga, in sicer za nazaj.»

Čl. 19. kolektivne pogodbe, in sicer zadnji odstavek, se je spremenil takole: «Podjetje izdaja vsakega pol leta jamskim delavcem po dva gorila in eno tesnilo za svetilko.»

Vse zgoraj navedene spremembe h kolektivni pogodbi z dne 4. februarja 1938 in k njenemu dodatku z dne 12. oktobra 1938 stopijo v veljavo 1. decembra 1939.

Trboveljska

premogokopna družba

Kakor smo že poročali na tem mestu, so strokovne organizacije preko Delavske zbornice vložile na TPD zaradi izjemnega položaja in naraščajoče draginje posebno vlogo, v kateri so zaprosile, da bi se v najkrajšem času vršili razgovori v smislu čl. 26. kolektivne pogodbe. TPD je na to vlogo odgovorila naslednje:

«Potrjujemo prejem Vaše vloge z dne 22. t. m. ter obžalujemo, da ne moremo ugoditi Vašemu predlogu, da se prične pogajanja za revizijo kolektivne pogodbe, ker niso izpolnjeni predpogoji, kakor jih predvideva člen 26 kolektivne pogodbe z dne 31. maja 1939.

Ta člen izrecno določa kot merilo za spremembo draginskih razmer indeksi cen na drobno v Ljubljani, ki ga sestavlja in objavlja Narodna banka; številke indeksa mestnega statističnega urada ljubljanske občine, ki jih navajate v Vaši vlogi, se pa povsem razlikujejo od indeksa cen na drobno v Ljubljani, kakor ga objavlja Narodna banka v svojih periodičnih poročilih o razvoju našega gospodarstva. Ker se ta poročila objavljajo šele po gotovem časovnem presledku, smo pripravljani, da smatramo, da je nastopil slučaj iz člena 26 kolektivne pogodbe tudi takrat, ako nam njegovo upravičenost dokažete z uradnim potrdilom Narodne banke.

Priznamo, da so cene življenjskim potrebščinam v naraščanju, vendar pa se pri presoji ne sme izgubiti iz vida, da so se povečali tudi delavski zaslužki, ki so med najvišjimi v naši premogovni industriji in da je naša družba povišala mezdne prejemke že junija meseca te

kočega leta, dočim sledijo druge industrijske panoge deloma temu zgledu šele sedaj.

Apeliramo, da se točno držite obveznosti kolektivne pogodbe, tako kakor jih natančno izvršujemo in želimo izvrševati tudi mi, zlasti ker smo pri večjem delu naših dobav (n. pr. železnice) vezani na daljšo dobo v naprej na fiksne, današnjim proizvajalnim razmeram neodgovarjajoče cene.»

Po prejemu odgovora je Delavska zbornica takoj zahtevala od centralnega tajništva delavskih zbornic v Beogradu indeks Narodne banke za september in oktober, ki sta baje že izdelana. Poleg tega je Delavska zbornica tudi zahtevala indeks Narodne banke za cene na malo v Ljubljani, da se bo moglo tako točno preračunati, za koliko točk se je indeks v tem času dvignil.

P. S. Ob zaključku redakcije smo bili obveščeni, da je indeks Narodne banke narasel za 7,5 točk in je TPD pristala na pogajanja, ki se bodo vršila prihodnji teden, in to ne samo za rudarje, ampak tudi za cementarno in apnenice.

Papirna stroka

Delavstvo tovarne Vevče—Goričane—Medvode je vložilo na podjetje posebno vlogo, v kateri naproša podjetje, da se delavstvu z ozirom na težak položaj, ki ga preživlja, zvišajo mezde in to od 18 do 25%. V vlogi so navedene tudi nekatere druge zahteve, kakor n. pr. da se ukinejo gotove kategorije, da bi delavstvo prejelo stanovanjsko doklado, da se zviša delavstvu plačani dopust itd.

Delavstvo tovarne Tanin pa je pred nedavnim vložilo vlogo na podjetje in smo na tem mestu o tej zadevi že poročali. Vlogo je ravnateljstvo izročilo centrali v Zagrebu, sedaj pa je prišlo do sporazumne rešitve in so se delavcem zvišale plače za 10%. S tem se je mezdno gibanje uspešno zaključilo.

Iz naših delavskih krajev

Jesenice

Razpis nedeljske zdravniške službe. Za mesec december 1939 se odreja sledeči vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske člane in zavarovane člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 10. decembra 1939 g. dr. Hafner Jože, 17. decembra g. dr. Keržan Bartol, 24. decembra g. dr. Čeh Milan, 25. decembra g. dr. Čeh Milan, 26. decembra g. dr. Keržan Bartol, 31. decembra g. Keržan Bartol.

Tem potom obveščamo vse tovariše in tovarišice, da je članska soba NSZ v Sokolskem domu zavzeta sledeče dneve:

ponedeljek: od 16. do 18. ure vaja tamburašev mladinskega odseka; od 18. do 20. ure dalje vaja mešanega tamburaškega zbora;

torek: od 18. do 19. ure vaja malih harmonikarjev; od 20. dalje debatni večer članstva;

sreda: od 15. do 17. ure vaja tamburašev mladinskega odseka; od 18. do 19. ure vaja malih harmonikarjev; od 20. ure dalje vaja mešanega tamburaškega zbora;

četrtrek: od 16. do 18. ure vaja tamburašev mladinskega odseka; od 18. ure dalje Zveza narodnih žena in deklet;

petek: od 18. do 19. ure vaja malih harmonikarjev; od 19. do 20. ure izdajanje knjig; od 20. ure dalje vaja mešanega tamburaškega zbora;

sobota: od 14. do 19. ure vaja malih harmonikarjev; od 19. dalje pa so prostori določeni za šahovski klub;

nedelja: od 9. do 11. ure izdajanje knjig; od 11. ure dalje pa je soba prosta.

V splošnem se uporablja članska soba tudi kot čitalnica.

Vse tovarišice in tovariše prosimo, da vpoštevajo gornji raspored in da med vajami ne motijo. Drugače pa je soba vedno prosta in ima vstop vsak tovariš. Paziti pa je treba na društveni inventar. Soba je vedno kurjena in je prav prikladna za vse one tovariše, ki predčasno prihajajo na delo ali čakajo na vlak, da se poslužijo društvene sobe. Če pa ima kdo kake posebne želje, naj to sporoči v pisarni ali pa gospodarju tov. žnidarju.

Žiri

Z ozirom na naraščajočo draginjo se je tudi čevljarstvo delavstvo v Žireh zbralo na posvetovanje, da se zaščitijo njegovi življenjski interesi. Zborovanje je bilo še dokaj obiskano, vendar lahko grajamo one, ki ne znajo pravilno ceniti skupnega dela in prizadevanja organizacij za izboljšanje delavskega položaja. Zborovanje sta sklicali obe organizaciji in bi moral na zborovanju poročati tudi zastopnik ZZD. Toda zaradi važnih zadržkov je to poročilo odpadlo in je poročal samo zastopnik NSZ. Po poročilu zastopnika NSZ, ki je podrobno razložil ves položaj, je prišlo do živahne debate. Na podlagi te debate je prišlo potem do važnih zaključkov.

Ugotovilo se je, da so nekateri delodajalci sami dvignili mezdo za 5%, toda še vedno se opazi, da tega niso iz-

vršili vsi, temveč le nekateri in ker je 5% z ozirom na porast draginje veliko premalo, bodo seveda organizacije morale ukreniti posebne korake, da se zaščitijo delavski interesi. Zato bodo organizacije v najkrajšem času pokrenile akcijo in zahtevale, da bo delavstvo dobilo povišek, ki bo dejansko odgovarjal porastu draginje.

Ribnica

V nedeljo, dne 10. t. m. ob 9. uri popoldne se bo vršila širša seja podružnice NSZ v Ribnici. Ta seja bo z ozirom na čas, v katerem živimo zelo važna, kajti v prvi vrsti se bo razpravljalo o težkem položaju delavstva z ozirom na naraščajočo draginjo.

Zato upamo, da se bo delavstvo te širše seje v največjem številu udeležilo ter dalo tako smernice za nadaljne ukrepe zaradi težke situacije, ki jo preživlja delavstvo v teh časih. Na to širšo sejo bo prišel tudi zastopnik centralne, ki bo podrobno poročal o vseh akcijah, ki jih je podvela organizacija za izboljšanje delavskega položaja.

Podpeca

Na dopis iz Podpece, katerega smo priobčili v Novi Pravdi, dne 25. novembra in kjer trdi dopisnik, da se v trgovini neopravičeno dvigajo cene, nam pošilja gospod Herman Kac, trgovec iz Podpece pojasnilo v katerem pravi: «Ni res, da sem staro zalogo prodajal po višjih cenah, pač pa je res, da sem prodajal staro zalogo ves čas, dokler sem jo še imel, še po starih cenah, čeprav se je med tem cena blaga že mnogo dvignila. Dopisniku «Nove Pravde» sem vedno rade volje pripravljen predložiti račune o došlem blagu tudi za leto dni nazaj, da bo videl, kakšen navijalec cen sem!»

Slov. Javornik

V soboto, dne 25. novembra t. l. se je vršilo v prostorih Sokolskega doma na Kor. Beli predavanje s skioptičnimi slikami. Predavanje je bilo dobro obiskano, predavatelj g. Pirnat Viktor pa je žel obilo priznanja.

Vse tovariše in prijatelje obveščamo, da se bo odslej naprej vršilo vsako soboto predavanje ob pol 8. uri zvečer v prostorih Sokolskega doma. V soboto, dne 9. t. m. se bo vršilo predavanje o Bolgariji s slikami. Vse tovariše in prijatelje vabimo, da se tega predavanja zanesljivo udeležite.

Dne 1. decembra ob 3. uri popoldne se je vršila širša seja podružnice. Predsednik tov. Lajner je ob tej priliki spregovoril o pomenu državnega praznika ter poudaril pomen uedinjenja ter skupnega sodelovanja s Srbi, Hrvati in Slovenci baš v teh težkih časih.

Dalje se je razpravljalo o težkem položaju delavstva z ozirom na naraščajočo draginjo, zaradi katere je delavstvo težko prizadeto. Organizacije pa čakajo težke naloge, kajti ponovno bo treba v borbo za izboljšanje delavskega položaja. Storjen je bil tudi sklep, da se opozori odbor za pobijanje draginje in brezvestne špekulacije, ki je ustanovljen na občini Koroška Bela iz zastopnikov gospodarskih in strokovnih organizacij, ki pa še do sedaj ni pričel z delom, da čim prej prične z energičnim in uspešnim delovanjem.

Vse gospodinje naših tovarišev prosimo, da izpišejo iz svojih nabavnih knjižic razliko, odn. da nam odstopijo nabavne knjižice v svrhu primerjave sedanjih izdatkov za življenjske potrebščine z izdatki pred nastopom te draginje. Knjižice bomo takoj vrnili, ker vemo, da jih nujno rabite.